

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สำรวจสภาพปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (2) ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และ (3) เพื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยแบ่งกระบวนการวิจัยเป็น 2 ระยะ ในระยะแรกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อสำรวจลักษณะพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ครูและนักเรียนในเรื่องพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษา และระยะที่สอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental design) แบบศึกษาสองกลุ่มวัดสองครั้ง (the pretest-posttest design with nonequivalent group) (วรรณิ์ แกมเกต, 2551) โดยมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(PAR) เป็นตัวแปรจัดกระทำ เพื่อพัฒนากระบวนการและวิเคราะห์ผลของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิจัยระยะที่ 1

การวิจัยในขั้นตอนนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ ครูและนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อตอบคำถามการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

การวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) มีวัตถุประสงค์เพื่อสุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม โดยแบ่งลักษณะโรงเรียนออกเป็น 3 สังกัด ได้แก่ สำนักงานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในแต่ละ

สังกัดได้จำนวนสังกัดละ 2 โรงเรียน ทำให้ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ทั้งสิ้น 6 โรงเรียน (ผู้วิจัยไม่เลือกโรงเรียนสังกัดกระทรวงมหาดไทย (เทศบาล) เนื่องจากโรงเรียนสังกัดเทศบาลในพื้นที่จังหวัดนครปฐมเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยจนถึงระดับประถมศึกษา)

การวิจัยระยะที่ 2

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ตามขั้นตอน PDCA ทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Act) ซ้อนกัน 2 วงจร ได้แก่ วงจรที่ 1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยกับครู และ วงจรที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างจากกรณีศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากการทำการวิจัยในระยะที่ 1 โดยมีข้อมูลบางส่วนเป็นข้อมูลของห้องเรียนที่คาดว่าจะเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตวิทยา (นามสมมุติ) ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน โดยนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนในลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น คุย เล่นโทรศัพท์ทำงานอื่น ก้าวร้าว ไม่ส่งงาน เสียงดัง เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ครู และนักเรียนในชั้นเรียน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน 3) แบบสังเกตการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู 4) แบบบันทึกการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยกับครู 5) แบบบันทึกการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูกับนักเรียน 6) เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC) และ 7) แบบวัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติทดสอบ t-test วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยตีความและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการวิเคราะห์แบบอุปนัย (analysis induction)

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้ 1) สภาพปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) กระบวนการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และ 3) ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการสำรวจพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นระดับชั้นที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มากที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสามารถจำแนกเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน (class non-participation) เช่น การไม่พูด การไม่อธิบาย การไม่ใช้คำถาม การออกคำสั่ง การเสริมแรง การใช้สื่อการสอน การลงโทษ นักเรียนไม่ช่วยครูแสดงการสาธิต ประกอบการเรียน การไม่ตอบคำถาม การนั่งเงิบผิปกติ ไม่สนใจเรียน เป็นต้น 2) ด้านพฤติกรรมรบกวนชั้นเรียน (class disruption) เช่น คุยเสียงดัง ส่งเสียงตะโกน ส่งเสียงด่าทอด้วยคำพูดที่ไม่สุภาพ ลุกเดินในชั้นเรียนโดยไม่มีสาเหตุ ทำตลก ขว้างปาสิ่งของ ทำร้ายร่างกายต่อครูผู้สอนหรือนักเรียน ล้อเลียนครู ไม่เชื่อฟัง ไม่ยอมรับ เป็นต้น และ 3) ด้านขาดความรับผิดชอบต่อชั้นเรียน (class irresponsibility) เช่น ไม่ขยันหมั่นเพียร ไม่อดทน หนีเรียน ขออนุญาตออกนอกชั้นเรียน บ่อยจนผิปกติ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา ไม่ทำการบ้าน/แบบฝึกหัด ไม่ทำการบ้าน/แบบฝึกหัดด้วยตนเอง ไม่ศึกษาค้นคว้าบทเรียนเพิ่มเติม ไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาหรือข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียน อุปกรณ์การเรียนของตนเองไม่พร้อม ไม่ดูแลรักษาอุปกรณ์การเรียนของตนเอง และอุปกรณ์การเรียนส่วนรวมในชั้นเรียน เป็นต้น

เมื่อพิจารณารายละเอียดของพฤติกรรมปรากฏว่า พฤติกรรมที่ปรากฏในชั้นเรียนมากที่สุดคือ ด้านรบกวนชั้นเรียน ด้านการไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียนและด้านขาดความรับผิดชอบต่อชั้นเรียนตามลำดับ

สภาพปัญหาพฤติกรรมที่มีความถี่ในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของโรงเรียนทั้ง 3 สังกัด มากที่สุดได้แก่ 1) พฤติกรรมการคุย เล่นหยอกล้อระหว่างครูกำลังสอน 2) ใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อการสื่อสาร 3) เล่นเกม ฟังเพลงจากโทรศัพท์มือถือหรือใช้งานแอปพลิเคชันต่างๆ อาทิ facebook, โปรแกรมสนทนา (line) ฯลฯ 4) อ่านการ์ตูน อ่านหนังสืออื่น หรือนำงานอื่น

มาทำระหว่างเรียน และ 5) ออกนอกชั้นเรียนโดยไม่มีสาเหตุ หรือขออนุญาตออกนอกห้องเรียน นานเกินความเหมาะสม ตามลำดับ จากพฤติกรรมดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ในชั้นเรียนที่พบในโรงเรียนทั้ง 3 สังกัด จัดอยู่ในพฤติกรรมด้านรบกวนชั้นเรียนและด้านไม่ มีส่วนร่วมในชั้นเรียนทั้งสิ้น

นอกจากนี้เมื่อจำแนกความถี่ของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผู้วิจัยพบว่า สังกัดโรงเรียน ที่มีนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมากที่สุด ได้แก่ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ร้อยละ 90) รองลงมาคือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) (ร้อยละ 86.67) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (ร้อยละ 85) ตามลำดับ

2. กระบวนการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอน PDCA 2 วงจร ควบคู่กันไป ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยกับครู และ 2) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน โดยสรุปเป็นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้ดังต่อไปนี้

2.1) กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยกับครู (PAR1)

จากกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้วิจัยกับครู พบว่า ผู้วิจัยและครูร่วมกันวางแผนการ ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอน PDCA การเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยนัดหมายประชุมร่วมกับครูเพื่อ ร่วมกันกำหนดแผนการวิจัยด้วยกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC) สร้างความตระหนัก และความสำคัญของปัญหาพฤติกรรมในชั้นเรียนและปัญหาของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย และวิธีการดำเนินการวิจัย นำไปสู่ขั้นตอนต่อไป ส่งผลให้ครูมีความรู้ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม การเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างๆ และมีความพร้อมในการดำเนินการวิจัยต่อไป (Plan: P1) ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อนัดหมายและพูดคุยกับครูเพื่อร่วมกันปรึกษาและซักถามการ วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และดำเนินการเก็บข้อมูลการปฏิบัติการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ มีส่วนร่วมในวงจรครูและนักเรียน(PAR2) ปรากฏว่า ครูให้ความร่วมมือในการดำเนินการและนำ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสม (DO:D1) จากนั้น

ผู้วิจัยติดตามตรวจสอบการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู พบว่าครูสามารถดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้ โดยครูทุกท่านสามารถร่วมกันดำเนินการวางแผนและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับนักเรียนได้ (Check:C1) และ ผู้วิจัยและครูสะท้อนผลย้อนกลับจากครูเป็นระยะๆ เกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย พบว่า ในการดำเนินการวางแผนเพื่อนครูให้ความร่วมมือในการดำเนินการเป็นอย่างดีในการดำเนินการทุกขั้นตอน เนื่องจากครูทุกท่านตระหนักถึงปัญหาพฤติกรรมนักเรียน และมุ่งหวังให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนลดลง ส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยดี (Act:A1)

2.2) กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูกับนักเรียน (PAR2)

จากกระบวนการมีส่วนร่วมของครูกับนักเรียน พบว่า ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอน PDCA จากนั้นครูนัดหมายประชุมร่วมกับนักเรียนเพื่อร่วมกันกำหนดแผนการการพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนด้วยกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (AIC) และนำไปสู่ขั้นตอนต่อไป ส่งผลให้ ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างความตระหนักและความสำคัญของปัญหาพฤติกรรมในชั้นเรียนจนมีความพร้อมในการดำเนินการวิจัยต่อไป (Plan: P2) ครูและนักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางไว้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนและได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำกิจกรรมไปใช้ในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน (DO:D2) จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันติดตามตรวจสอบการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนพบว่าครูและนักเรียนสามารถร่วมกันดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมได้ โดยครูและนักเรียนทุกท่านสามารถร่วมกันดำเนินการวางแผนและดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับนักเรียนได้ดี ส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสในการพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง และร่วมกันดำเนินกิจกรรมตามแนวทางร่วมกัน (Check:C2) และหลังจากที่ครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน ครูและนักเรียนได้สะท้อนผลการดำเนินการว่า นักเรียนสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนได้ ยกเว้นพฤติกรรมการพูดคุยระหว่างเรียน โดยที่ยังมีนักเรียนบางส่วนยังไม่สามารถลดพฤติกรรมได้ครูและนักเรียนสะท้อนผลย้อนกลับเป็นระยะๆ เกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย (Act:2)

3. ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจากข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่านักเรียนที่ได้รับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีระดับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนหลังการทดลองลดลงต่ำกว่าก่อนการทำการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นหลังได้รับการลดพฤติกรรมด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีคะแนนต่ำกว่าก่อนการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการสำรวจพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ พบว่าสามารถจำแนกเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน (class non-participation) 2) ด้านพฤติกรรมรบกวนชั้นเรียน (class disruption) และ 3) ด้านขาดความรับผิดชอบต่อชั้นเรียน (class irresponsibility) ซึ่งการจัดกลุ่มพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนอาจจำแนกได้มากกว่าหรือน้อยกว่า 3 ด้าน ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการจำแนกพฤติกรรมในชั้นเรียนด้านต่างๆ โดยผลการจำแนกพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้วิจัย จำแนกจากพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสำรวจพบในสภาพจริงประมวลผลร่วมกับผลการวิจัยที่นักวิจัยได้เสนอไว้ในรูปแบบของคำนิยาม และสอดคล้องกับผลการวิจัยที่มีการจำแนกประเภทของพฤติกรรมในชั้นเรียนออกเป็นด้านต่างๆ อาทิ ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2552) และ สิริรัตน์ พุ่มประสาธ (2536) ด้านรบกวนชั้นเรียนหรือก่อกวนชั้นเรียน สอดคล้องกับ จันทนา ยิ้มน้อย (2537), รัชนี้ ดันติเสวี (2533) และ จันทรทิพย์ พิมลสมบุรณ์ (2531) ส่วนด้านความรับผิดชอบในชั้นเรียน สอดคล้องกับ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2552) และ รั้งสิมันต์ สุนทรไชยา (2536)

นอกจากนี้พบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่พบมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ 1) คุยและเล่นหยอกล้อกับเพื่อนขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ในชั้นเรียน 2) ใช้โทรศัพท์เพื่อการสื่อสาร 3) เล่นเกมและฟังเพลงจากโทรศัพท์ 4) อ่านการ์ตูนหรือนางานอื่นมาทำระหว่างเรียน และ 5) ออกนอกชั้นเรียนโดยไม่มีสาเหตุ ตามลำดับ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้น

เรียนที่ไม่ค่อยพบหรือพบน้อยมากคือ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทกับเพื่อนหรือครูระหว่างเรียน เนื่องจากนักเรียนในช่วงวัยรุ่นให้ความสำคัญกับเพื่อน สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีรอบตัวค่อนข้างมาก ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในรูปแบบต่างๆ หากได้รับการอบรมหรือแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมกับช่วงวัย จะช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น (ประเสริฐ ดันสกุล และคนอื่นๆ, 2538) อีกทั้งแนวทางการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึ่งประสงค์ในชั้นเรียนวิธีอื่นๆ อาทิ การใช้โปรแกรมเกมพฤติกรรมดีเพื่อการจัดการพฤติกรรมในห้องเรียน 5 ขั้นตอน ช่วยเพิ่มพฤติกรรมดีในห้องเรียน และลดการหยุดชะงักของกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนในห้องเรียนราบรื่นขึ้น (Jim,2013: online)

2. จากการทำกรวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้วิจัยกับครู และระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในชั้นเรียนหากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์น้อยหรือไม่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ก็ตาม เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียนทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางในการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ที่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ภายใต้แนวคิดที่เชื่อว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ นอกจากนี้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างความตระหนัก ความภูมิใจ และการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นให้กับทั้งครูและนักเรียน เห็นได้จากเมื่อผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องมีความยินดีที่จะเข้าร่วมกระบวนการที่จะช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เป็นเพราะครูมีความรัก ความผูกพัน ความเข้าใจ และความปรารถนาดีต่อผู้เรียน รวมทั้งความตระหนักในหน้าที่ความเป็นครูที่เป็นพลังสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อีกทั้งนักเรียนเองก็มีความภาคภูมิใจในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมในชั้นเรียนของตนเอง และยังส่งผลให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในชั้นเรียนเกิดความคงทน มากกว่าวิธีการลงโทษหรือวิธีอื่นๆ ที่ส่งผลให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงเพียงแค่ช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมส่งผลให้เกิดการบูรณาการและเชื่อมโยงบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง(ครูและนักเรียน)เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียน ทำให้กระบวนการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนเห็นผลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เนื่องจากการดึงศักยภาพในตัวบุคคลที่มีอยู่มาบูรณาการและเชื่อมโยงบทบาท หน้าที่ และ

แนวปฏิบัติของฝ่ายต่างๆเข้าด้วยกัน ดังนั้นการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนหรือการดำเนินกิจกรรมอื่นใดก็ตามไม่สามารถที่จะใช้เพียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเท่านั้น แต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างแท้จริง เช่นเดียวกับ สุรศักดิ์ สุมารัตน์ (2540) ได้กล่าวว่า โรงเรียน ห้องเรียนและกลุ่มเพื่อนถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคม เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการเสริมแรง ให้คำชมเชย ให้ความสนใจ ซึ่งมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ในเรื่องพฤติกรรม ซึ่งมีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กอีกรูปแบบหนึ่งผ่านกิจกรรมที่ทำร่วมกัน และยังสอดคล้องกับ เยาวพา เตชะคุปต์ (2542) ที่กล่าวว่า เมื่อเด็กอยู่ร่วมกับเพื่อน และผู้ใหญ่ทั้งที่บ้านและโรงเรียน จะทำให้เด็กมีการพัฒนาการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและพยายามปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างราบรื่น

การดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมี 2 วงจร ได้แก่ วงจรที่ 1 ผู้วิจัยกับครู และวงจรที่ 2 ครูกับนักเรียน เนื่องจาก วงจรที่ 1 เป็นวงจรที่ผู้วิจัยคอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา และควบคุมการดำเนินการวิจัยในวงจรของครู เพื่อให้ครูดำเนินการวิจัยได้ครบถ้วนและถูกต้องตามกระบวนการ สอดคล้องกับการดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของ พรรณราย ธนสัตย์สถิต (2553) และ พรศิริ บรรจงประเสริฐ (2552)

จากการสังเกตการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในวงจรที่ 1 ระหว่างผู้วิจัยกับครู ตลอดการวิจัยพบว่าครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดีมาก ได้สร้างความตระหนักแก่ครูและนักเรียนในชั้นเรียนให้เห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนที่ส่งผลโดยตรงแก่ตัวนักเรียนเอง เพื่อให้ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนให้น้อยลง ดังนั้นในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมให้ดำเนินการต่อไปได้ ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนรายวิชาต่างๆตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูแนะแนว และครูประจำชั้นที่ให้ความสนใจในกระบวนการพัฒนาและร่วมมือกันเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือกับนักเรียนในช่วงหลังเลิกเรียน และวันหยุดมาร่วมทำการสนทนากลุ่มเพื่อร่วมกันหาแนวทางการจัดกิจกรรม ร่วมกันเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสร้างกิจกรรมให้มีความหลากหลาย และมีความร่วมมือกันผู้วิจัยอย่างเต็มที่

3. จากการทดลองโดยการนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยกับครูและครูกับนักเรียน ตามขั้นตอน PDCA เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จะเห็นได้จากผลการวิจัยว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เนื่องจาก ได้รับความร่วมมือ

จากครูและนักเรียนเป็นอย่างดี ในการดำเนินการทุกขั้นตอนตามกระบวนการ PDCA จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนลดลง สังเกตได้จากคะแนนแบบวัดพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกหลังการสอนของครู การสัมภาษณ์ครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน และการสังเกตบรรยากาศในชั้นเรียนจากโทรทัศน์วงจรปิดที่ปรากฏเป็นรูปธรรมว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนลดลง ตรงกับผลการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาพรรณ มะลิทอง (2555), ธนาภรณ์ ผิงงาม (2555), ชาญเดช สุริยภูมิ (2554), เกียรติศักดิ์ โคตะสิน (2554), พรรณราย ธนสัตย์สถิต (2553), เสาวนีย์ แสนคำ (2552), พรศิริ บรรจงประเสริฐ (2552) และ สุธิตา ลิ้มสกุล (2551) ที่ได้ นำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปพัฒนา แก้ไขปัญหาด้านต่างๆ แล้วประสบความสำเร็จ

ถึงแม้ว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจะประสบความสำเร็จ ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกท่าน และครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูผู้สอนสะท้อนแนวคิดที่ว่า ในสภาพจริงแล้ว หาโอกาสที่ครูผู้สอนจะมีโอกาสในการร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ เป็นไปได้น้อยมาก โดยการมีส่วนร่วมหากไม่มีครูท่านใดริเริ่ม ครูบางท่านก็ไม่ได้ร่วมกันทำกิจกรรม เนื่องจากภาระงานของครูมีค่อนข้างเยอะ ซึ่งกิจกรรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมหากต้องการให้ได้ผลดียิ่งขึ้นจะต้องให้ระยะเวลามาก ประกอบกับระยะเวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เป็นภาคเรียนปลายของปีการศึกษา ซึ่งมีช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนน้อย วันหยุดราชการค่อนข้างเยอะ ทำให้ต้องทุ่มเทเวลาในการสอนมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่านักเรียนของโรงเรียนทั้ง 3 สังกัดมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนมากที่สุด ได้แก่ ด้านรบกวนชั้นเรียน ด้านการไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน และด้านขาดความรับผิดชอบต่อชั้นเรียน ตามลำดับ ซึ่งโรงเรียนอื่นๆ หากนำผลการวิจัยไปใช้ ควรมีการสำรวจพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนเพิ่มเติม เนื่องจากความถี่ของพฤติกรรมในแต่ละด้านอาจจะมีควมมากน้อยไม่เท่ากัน หรืออาจมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนด้านอื่นเพิ่มเติม อีกทั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนรูปแบบต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี บริบทของโรงเรียน เป็นต้น เพื่อนำผลการสำรวจมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการดำเนินการต่อไป

2. จากผลการวิจัยหรือข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ พบว่า ครูและนักเรียนสามารถร่วมกันลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยการต้นสังกัด ควรมีการวางนโยบายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมในชั้นเรียน โดยการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนระดับโรงเรียนผู้บริหารควรมีนโยบายผลักดันกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปให้ได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน หรือการออกกฎระเบียบต่างๆที่นำนักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และครูควรศึกษากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามขั้นตอน PDCA อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชั้นเรียนและพฤติกรรมอื่นๆของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. จากผลการวิจัยหรือข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ พบว่า กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียนของนักเรียนได้ แต่ต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินการนาน เนื่องจากครูมีภาระงานมาก จึงไม่สามารถดำเนินการได้ไม่เต็มที่ โดยทางผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวางนโยบายลดภาระงานของครูหรือวางนโยบายกระตุ้นการนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการลดพฤติกรรมไปใช้เพื่อเพิ่มโอกาสในการดำเนินการได้อย่างเต็มที่ หรือดำเนินการสอดแทรกกระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามขั้นตอน PDCA เข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ครูนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ประโยชน์ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมอย่างยั่งยืน

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมหากดำเนินการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในกระบวนการขั้นตอนต่างๆของวงจร P-D-C-A ควรมีการปฏิบัติซ้ำตามขั้นตอน P-D-C-A และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียนเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีระยะเวลาในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพียง 3 เดือนเท่านั้น เป็นระยะเวลาที่สั้นมากสำหรับการปรับพฤติกรรมมนุษย์ เนื่องจากการปรับหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินการพอสมควรจึงจะเห็นผลเป็นรูปธรรมและเกิดความคงทนของพฤติกรรมมากกว่านี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริม พัฒนา พฤติกรรมอื่นทั้งด้านบวก หรือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมด้านลบ เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนคงพฤติกรรม ดีไว้ พัฒนาผลการเรียน แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ เป็นต้น โดยใช้กระบวนการเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง

2. ควรดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับนักเรียนระดับชั้นอื่น สังกัดอื่น หรือ บริบทสถานศึกษาอื่น เช่น ในเมือง นอกเมือง หรือปัจจัยอื่นๆ เป็นต้น ในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อ ตรวจสอบว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสามารถใช้ได้ผลกับ ผู้เรียนในช่วงวัยอื่น สังกัดอื่น และบริบทโรงเรียนแบบอื่นหรือไม่

3. ควรดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3 เพื่อตรวจสอบว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมหรือไม่